

RAADSINFORMATIEBRIEF met beantwoording artikel 42 vragen

Van
college van burgemeester en wethouders

Vergadering van
16 november 2021

Kenmerk
Z/21/028049 / D/21/036987

Portefeuillehouder
Ad de Regt

Portefeuille
Algemeen bestuurlijke zaken

Opsteller
Dirar, Jamel

Onderwerp
Beantwoording Schriftelijke vragen art. 42 RvO van De Woerdense VVD inzake registratie Woerdense Stolpersteine

Beantwoording van de vragen

Gisteren, op 30 september 2021, zijn de zeven eerste Stolpersteine in Woerden gelegd voor Fritz Rosenbaum, de familie Löwenstein, Erich Elkan, Herta Oppenheimer en Paulina Bolle. Deze 'struikelstenen' liggen verspreid door heel Europa en zijn bedoeld om letterlijk stil te staan bij slachtoffers van het nazisme rond en tijdens de Tweede Wereldoorlog en hen te herdenken. De stenen liggen bij de laatst bekende woonplaats van weggevoerde Joden en andere slachtoffers en houden zo de herinnering aan hen levend.

De Woerdense VVD vindt het mooi dat de Stichting 4 en 5 mei Woerden het belangrijke initiatief heeft genomen om ook in onze gemeente Stolpersteine te leggen en hoopt dat ook voor de andere Woerdense slachtoffers stenen zullen volgen. Stolpersteine vormen een tastbare en zichtbare herinnering aan slachtoffers, zowel voor nabestaanden als alle inwoners en bezoekers van Woerden. Het zijn niet zomaar stenen. Daarom is het extra pijnlijk als de stenen – zelfs onbewust – wel zo worden behandeld. Recent werden in Amsterdam tijdens werkzaamheden in twee straten Stolpersteine verwijderd door stratenmakers en een energiebedrijf.¹ Dit kon gebeuren doordat een centrale registratie van de locaties van de stenen bij de gemeente ontbrak.

Vraag 1. Is het college bereid om de locaties van de Woerdense Stolpersteine te registreren, zodat bij werkzaamheden door de gemeente of andere partijen rekening kan worden gehouden met de stenen en hun bijzondere karakter?

Antwoord 1; De Stolpersteine zijn al ca. 7 jaar gemeengoed in Oudewater (de organisatie van Woerden werkt voor beide zelfstandige gemeenten) en sinds 2021 ook in Woerden. In goede samenwerking heeft de gemeente de Stichting Stolpersteine de Stolpersteine laten plaatsen. De ervaring leert dat hetgeen in Amsterdam is gebeurd niet bij ons is voorgekomen. Deze stenen worden behandeld met het respect wat ze verdienen en worden bij het uitvoeren van onderhoud teruggeplaatst. Op dit moment zien wij geen noodzaak een extra registratie te organiseren voor de stolpersteine waarvan wij geen eigenaar zijn maar die wel in goed overleg in de openbare ruimte een betekenisvolle plaats en functie hebben.

Vraag 2. Hoe borgt het college dat ook Stolpersteine die in de toekomst nog in Woerden worden gelegd worden geregistreerd?

Antwoord 2; De gemeente registreert op dit moment de Stolpersteine niet en heeft geen voornemen tot registratie.

Vraag 3. Hoe zorgt het college ervoor dat bij alle werkzaamheden, zowel door de gemeentelijke organisatie als door externe partijen, wordt voorkomen dat de stenen worden verwijderd of beschadigd raken?

Antwoord 3; De gemeente gaat uit van goed vertrouwen, wat aansluit op de jarenlange ervaring die we in Oudewater reeds hebben opgedaan.

Vraag 4. Informeert of betreft het college bij het bovenstaande ook de Stichting 4 en 5 mei Woerden?

Antwoord 4; De gemeente heeft in goede samenwerking met de Stichting Stolpersteine de Stolpersteine laten plaatsen en heeft hierover via een contactpersoon met Stichting 4 en 5 mei contact gehad. Een extra registratie is daarbij geen onderwerp van discussie geweest..

Bijlagen

Vragen reglement van orde: D/21/036986

Schriftelijke vragen ex art. 42 RvO

Registratie Woerdense Stolpersteine

Gisteren, op 30 september 2021, zijn de zeven eerste Stolpersteine in Woerden gelegd voor Fritz Rosenbaum, de familie Löwenstein, Erich Elkan, Herta Oppenheimer en Paulina Bolle. Deze 'struikelstenen' liggen verspreid door heel Europa en zijn bedoeld om letterlijk stil te staan bij slachtoffers van het nazisme rond en tijdens de Tweede Wereldoorlog en hen te herdenken. De stenen liggen bij de laatst bekende woonplaats van weggevoerde Joden en andere slachtoffers en houden zo de herinnering aan hen levend.

De Woerdense VVD vindt het mooi dat de Stichting 4 en 5 mei Woerden het belangrijke initiatief heeft genomen om ook in onze gemeente Stolpersteine te leggen en hoopt dat ook voor de andere Woerdense slachtoffers stenen zullen volgen.

Stolpersteine vormen een tastbare en zichtbare herinnering aan slachtoffers, zowel voor nabestaanden als alle inwoners en bezoekers van Woerden. Het zijn niet zomaar stenen. Daarom is het extra pijnlijk als de stenen – zelfs onbewust – wel zo worden behandeld. Recent werden in Amsterdam tijdens werkzaamheden in twee straten Stolpersteine verwijderd door [stratenmakers](#) en een [energiebedrijf](#).¹ Dit kon gebeuren doordat een centrale registratie van de locaties van de stenen bij de gemeente ontbrak.

De Woerdense VVD wil koste wat kost voorkomen dat dit in de toekomst met de Woerdense struikelstenen gebeurt. Daarom hebben we de volgende vragen aan het college.

1. Is het college bereid om de locaties van de Woerdense Stolpersteine te registreren, zodat bij werkzaamheden door de gemeente of andere partijen rekening kan worden gehouden met de stenen en hun bijzondere karakter?
2. Hoe borgt het college dat ook Stolpersteine die in de toekomst nog in Woerden worden gelegd worden geregistreerd?
3. Hoe zorgt het college ervoor dat bij alle werkzaamheden, zowel door de gemeentelijke organisatie als door externe partijen, wordt voorkomen dat de stenen worden verwijderd of beschadigd raken?
4. Informeert of betreft het college bij het bovenstaande ook de Stichting 4 en 5 mei Woerden?

Namens De Woerdense VVD,

Florian van Hout

---

¹ Zie de volgende publicaties in Het Parool: <https://www.parool.nl/amsterdam/stolpersteine-rivierenbuurt-donderdag-teruggeplaatst-nadat-ze-weggegooid-waren~b5ebb977/> en <https://www.parool.nl/amsterdam/stolpersteine-rivierenbuurt-donderdag-teruggeplaatst-nadat-ze-weggegooid-waren~b5ebb977/>.